

ÖNCE ÇOCUKLAR DERNEĞİ

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ TUTUM BELGESİ

2018

ÖNCE ÇOCUKLAR DERNEĞİ

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ TUTUM BELGESİ

DAYANAK:

Önce Çocuklar Derneği 'maruz bırakılanın beyanı esastır' ilkesine bağlı kalarak süreçleri işletir. Her türlü cinsel saldırı, cinsel sömürü, cinsel istismar ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti içeren vakalarda maruz bırakılanın ihtiyacını gözetken bakış açısıyla yaklaşır. Kurum içinde çalışanlar, kurullar, gönüllüler, stajyerler, desteklenenler vb. tüm paydaşlar arasında eşitlik ilkesi gözetilir. Önce Çocuklar Derneği vakalarda 'gizlilik' ilkesini korumak üzere mutlak karardır. Ayrıca CEDAW, ILO190, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, İstanbul Sözleşmesi gibi evrensel insan hakları ve çocuk hakları sözleşmelerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya dönük ilkelerini benimser. Ayrıca kurum içi dinamikleri olan kişilerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini benimsemesi için eğitim ve toplantılar düzenler, bunları gerektiğinde yaygınlaştırır.

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIKLA MÜCADELEDE TEMEL POLİTİKAMIZ:

Bu belge, Önce Çocuklar Derneği'nin hem toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığı hem de cinsel tacizi önleme ve bunlara yanıt verme vizyonunu sunmakta ve şunları ortaya koymaktadır:

- Önce Çocuklar derneği oluşumun bir parçası olan herkes (hizmet verdiği çocuklar, çalışan ekip arkadaşları, gönüllüler, stajyerler, üyeler vb.) için güvenli ve saygılı bir ortam yaratmak ve sürdürmek üzere somut stratejiler ve müdahaleler ortaya koymaktadır.

TANIMLAR

Aşağıdaki tanımlar evrensel niteliğini koruyan tanımlardır:

a) Atanmış Cinsiyet: Dış genital özelliklerden yola çıkılarak gebelik veya doğumdan sonra bebeğe atanan cinsiyet etiketi. Çoğunlukla kız ve oğlan / kadın ve erkek olmak üzere ikili cinsiyet ile sınırlıdır. Sıklıkla biyolojik cinsiyet veya bedensel cinsiyet olarak tanımlansa da, kişinin cinsiyet beyanı olmaksızın tıp tarafından atandığı için 'atanmış cinsiyet' kavramını kullanmak daha doğrudur.

b) Toplumsal Cinsiyet: Genellikle atanmış cinsiyet ile uyumlu olduğu varsayılarak, kadınlık ve erkeklikle ilişkilendirilen toplumsal ve kültürel cinsiyet normlarını ifade etmek için kullanılır.

Kişiler toplumsal cinsiyet normlarını aile, okul, iş yerleri, medya gibi sosyal alanlardaki etkileşim süreci içinde öğrenir ve içselleştirirler. Yani toplumsal cinsiyete dayanan roller değişmez, sabit ve sorgulanamaz değildir. Toplumsal cinsiyet kavramı, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim ve cinsiyet ifadesi gibi kavramları da içerisinde barındırır. Cinsel kimlik kompleks, akışkan ve kişiye özeldir. Bu nedenle tıpkı ikili cinsiyet sistemi gibi kadın ve erkek arasında kurulmuş eşitsiz ve hiyerarşik ilişkinin kendisi de yapaydır; sorgulanabilir, değiştirilebilir, dönüştürülebilir.

c) **Cinsel Sömürü:** Maddi ve sosyal olarak kazanç sağlamak da dahil ancak bununla sınırlı olmamak üzere cinsel amaçlarla savunmasızlık, farklı güç veya güven konumunun fiilen veya kötüye kullanılmaya teşebbüs edilmesi.

d) **Cinsel istismar:** Zorla ya da eşit olmayan ya da zorlayıcı koşullar altında, cinsel nitelikteki fiili ya da tehditle fiziksel müdahale.

Cinsel istismar akranlar arası merak odaklı cinsel oyun ya da akranlar arası şiddet davranışları ile karıştırılmamalıdır. Bir durumun cinsel istismar olarak adlandırılması için taraflardan birinin yetişkin birey olması gereklidir. Cinsel istismar sanal ortamda da gerçekleşebilir ve sadece temas içeren davranışlar ile de sınırlı değildir. Çocukları cinsel istismara maruz bırakan kişiler sanıldığı kadar aksine yabancı değil genel de çocukların tanıdığı, güvendiği, saygı duyduğu ve belki sevdiği kişiler ve yakınları olabilmektedir. İstismar eden yetişkinler istismarı çoğunlukla bu güven, saygı ve yaş farkı kaynaklı gücün kötüye kullanımı yolu ile gerçekleştirirler. Aile içinde gerçekleştiğinde ise 'aile içi cinsel istismar' olarak adlandırılır.

Çocuklar; korunma, destek ve doğru uzman yaklaşımıyla yaşadıkları cinsel istismar sonrasında şifa bulabilir, mutlu ve üretken bir yaşama sahip olabilirler. Sessizliği kırmak, her istismarın bildirimini yapmak ve cezasızlığı kaldırarak adaleti sağlamak ilk adımdır.

e) **Cinsel taciz:** Cinsel taciz, makul olarak beklenebilecek veya suç veya aşağılamaya neden olduğu düşünülebilecek cinsel nitelikli her türlü istenmeyen davranıştır. İşe müdahale ediliyorsa, istihdam koşulu haline getirilmişse veya göz korkutucu, düşmanca veya saldırgan bir çalışma ortamı yaratılıyorsa. Cinsel taciz işyerinde veya bağlantılı olarak meydana gelebilir. Tipik olarak bir davranış kalıbı içerirse de, cinsel taciz tek bir olay şeklini alabilir. Beklentilerin veya algıların makul olup olmadığı değerlendirilirken, davranışın hedefi olan kişinin bakış açısı dikkate alınır.

f) **Cinsel Saldırı:** Kişinin rızası olmaksızın gerçekleştirilen ve fiziksel temas içeren her türlü cinsel eylem ise 'cinsel saldırı'dır.

AMAÇ

Önce Çocuklar Derneği Olarak Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık ve Cinsel Tacizi Önlemeye Dönük Hedeflerimiz:

a) **Sıfır toleranslı bir Örgüt Kültürü:** Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve cinsel taciz için sıfır toleransın olduğu, hakların tanındığı, korunduğu ve ihlallerin aktif olarak önlenildiği 'Hesap Verebilirliğe' dayalı bir organizasyon kültürü yaratmak ve beslemek temel ilkedir.

b) **Güvenli ve güvenilir raporlama mekanizmaları:** Bireyleri, toplulukları, Önce Çocuklar Derneği personelini ve ortakları, ihlalleri bildirme konusunda kendilerini güvende hissetmeleri ve raporların gönderileceği konusunda güvende hissetmeleri için güçlendiriyor ve destekliyoruz, yasal süreci insan haklarına saygılı bir şekilde ele alıyor ve yasal yaptırımlar konusunda çalışanlarımızın gerekli yönlendirmeleri yapabilmeleri amacıyla bilinçlendirme çalışmaları yapıyoruz.

c) **Hızlı ve Güvenilir Soruşturma ve Yaptırımlar:** Önce Çocuklar Derneği Disiplin Kurulu tarafından ihlallere yönelik hızlı ve güvenilir soruşturmalar ve yaptırımlar için adil bir süreç sağlanılır ve aktif olarak hızlı ve adil bir şekilde sürecin ele alınması teşvik edilir.

d) **Maruz Bırakılan Merkezli Müdahale:** Zamanında, öngörülebilir, sürdürülebilir ve yeterli kaynaklara sahip, hayatta kalan merkezli yardım ve destek sağlarız.

e) **İletişim ağımızda yer alan tüm kişileri toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve cinsel tacizi önlemeye dönük mücadeleye dahil etmek:** Bireyleri, toplulukları, Önce Çocuklar Derneği personelini ve uygulamalardaki networkümüzü cinsel sömürü, istismar ve cinsel tacizi önleme ve bunlara yanıt verme konusunda müttefik olarak görür bu bağlamda görevlendirir ve donatırız.